ל) רש"ל מ"ז וכ׳ רנ״ם דא"ל למוחקו וכמ"ש תוס' לטיל ד"ה לחלונ. ב) רש"ל נעיל קיים נפטוג, כם ושית מ"ז, ג) שבועות מו:, ד) ב"ב מו:, ה) [שמות כב], 1) גי' רש"ל לרב כהנא דלטיל.

רבינו חננאל

בעי אמימר אליבא דמאן . לקולא ולא

יאכו דמסורות עשו תקנת נגזל במסור ומשתבע הנמסר ושקיל, אי לא, ועלתה בתיקו. וקימא לן כל תיקו . רממונא משתבע ולא שקיל ולא מידי. וראינו שפסק רבינו הגאוז בספר שבועות נשבע כמה נענש ונוטל מן המסור חצי מה שנענש, רקימא לן ממון המוטל דממונא ספק הוא, ובהדיא אמרינז המסור הוא מכ״ו אבור נזיקים ולאו קנסא אבות נזיקים ולאו קנסא הוא אלא ממונא הוא, והוא מפורש כחחלה הוא מפודש בחודת המסכת, ולא עוד אלא דחזינן סוגיא דשמעתא במסקנא עשו תקנת נגזל במפסיד ממון חבירו בידים, ונשבע ושקיל. ההוא גברא דבטש בכספתא דחבריה וכו׳. בטש, פי׳ בעיטה שהיא רפיסה ברגל. **בכספתא**. ו פיטור בו גל. בכספונא, פי׳ ארגז שמשימין שם הכספין. א״ל רב יימר לרב אשי טענו כסא דכספא חזינא אי אינש אמיד הוא וכו'. פר"ח זצ"ל שמע מינה עשו תקנת נגזל כמפסיד ממון חבירו בידים. ירושלמי. חד בר הדין הוה אמר סיגין הוה מלא ואיהו הוה אמר מיטכסין הוה מלא. אתא עובדא קומיה דרב ואמר יוחנן בעי מהו שיטעננו רברים שאינם ראוין לו. נשמעינה מן הדא אריסיה דבר זיזא אפקיד גבי חד בר נש ליטרא דדהבא, בו נש ליטוא דדהבא, מית בר זיזא ומית אריסיה דבר זיזא. אתא עובדא קומיה ר' ישמעאל בר' רכר זיזא. דכר זיזא הוא. . רב[ר]בין ובנין (ז)[ד]קיקין , בנין אמר יסבון פלגיא (ומצי וכד] (ומאן) רדקיקא רבן יסבון פלגא. (דמר') [דמר] ר' ישמעאל בר' יוסי. אתא עובדא קומיה ר' חייא אמר אי קובורו היא אבו את מאן מן הדא ליתא את שמע מינה כלום. יתיהיבון . לבנוי דאריסיה. אמר ליה מריה דפקדונא כבר יהבית פלגא. אמר ליה מה שנתת על פי ב״ד נתת, ומה שאתה נותן על פי ב״ד אתה נותן. מהו דיימרון בנוהי דאריסיה לבנוהי דבר זיזא הוו לן מאן דנסביתון. יכילון למימר להן מה שנעשה על פי

יהן מה שנעשה על פי ב״ד נעשה. מהו דיימרון דקיקיא לרב[ר]ביא נחלוק

עמכון. יכלין למימר להו

להטמין בגדיש: אלא דמי גדיש. אם הבעירו בעל השדה דלא

ראיתי אלא שעורין לפיכך לא נזהרתי בהן כל כך: מאי הוה ליך גביה דמוהמיה. בידים ששרפתו או שהשלכתו לים. ולא דמי למשאיל מקום לחבירו להגדיש שעורין והגדיש חטים דאמרן לעיל אינו משלם אלא דמי שעורין דמבעיר לא מזיק בידים הוא אלא פושע כדכתיבס כי תנה הש מעלמה מפי המורה: פשעה בו. לא שמרתו כדרך השומרים ואבד: [בדרבא] מתניתו לה. משמיה דרבא אמריתו לה: שעורין וחיפן בחטין. נותן לו רשות להגדים שעורין ולא חטין: שמעית מילחת לר' יהודה. חליבת דר' יהודה דמתני': עשו תקנת נגול בחשו. כי היכי דתקנו רבנן לנגזל לישבע כמה גזלו ויטול דתנן במסכת שבועות (דף מד:) אלו נשבעין ונוטלין השכיר והנגזל כך מקנו באשו שישבע מה הטמין ויטול: אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי. בפרק הגחל ומאכיל (לקמן דף קיז:): בכספסא. ארגז שמניחין בו כספים: אמיד. עשיר שאומדין אותו לכלי כסף:

במה דברים אמורים במדליק בתוך שלו והלכה ודלקה בתוך של חבירו אבל מדליק בתוך של חבירו 🌣 (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו ומודה ר' יהודה לחכמים *במשאיל מקום לחבירוִ להְגדיש גדיש והגריש והממין שאין משלם אלא דמי גדיש בלבד ילהגדיש חמין והגדיש שעורין שעורין והגדיש חמין חמין וחיפן בשעורין שעורין וחיפן בחמים שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אמר רבא יהנותן דינר זהב לאשה ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא הזיקתו משלמת דינר זהב משום דאמר לה מאי הוה ליך גביה דאזקתיה יפשעה בו משלמת של כסף דאמרה ליה נטירותא דכספא קבילי עלי נטירותא דדהבא לא קבילי עלי א"ל רב מרדכי לרב אשי אתון בדרבא מתניתו לה אנן ממתניתא פשימא לן חמין וחיפן בשעורין שעורין וחיפן בחמין אינו משלם אלא דמי שעורין בלבד אלמא אמר ליה נמירותא דשערי קבילי עלי הכא נמי אמרה ליה נטירותא דדהבא לא קבילי עלי אמר רב שמעית מילתא לר' יהודה ולא ידענא מאי

היא אמר שמואל ולא ידע אבא מאי שמיע ליה לר' יהודה דמחייב על נזקי ממון באש יעשו תקנת נגזל באשו בעי אמימר עשו תקנת נגזל במסור או לא אליבא דמ"ר לא דיינינן דינא דגרמי לא תבעי לך דמסירות נמי לא דיינינן אלא כי תבעי לך אליבא דמ"ד ידיינינן דינא דגרמי • עשו תקנת נגזל במסור דמשתבע ושקיל או לא יתיקו ההוא גברא יידבמש בכספתא דחבריה שדייה בנהרא אתא מריה ואמר הכי והכי הוה לי בגוה יתיב רב אשי וקא מעיין ביה כי האי גוונא מאי א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא ואמרי לה רב אחא בריה דרבא לרב אשי לאו היינו מתניתין דתנן ומודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכו שכן דרך בני אדם להניח בבתים אמר ליה "אי דקא מעין זוזי הכא נמי הכא יו(במאי עסקינן) דקא מעין מרגניתא מאי מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא או לא 'תיקו מא"ל רב יימר לרב אשי מעין כסא דכספא בבירה מאי אמר ליה יחזינא אי איניש אמיד הוא דאית ליה כסא דכספא אי נמי איניש מהימנא הוא דמפקדי אינשי גביה משתבע ושקיל ואי לא לאו כל כמיניה א"ל רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי מה בין גולן לחממן א"ל לחממן יהיב דמי בגולן לא יהיב דמי א"ל אי יהיב דמי חמסן קרית ליה יוהאמר רב הוגא יתלוה וזבין זביניה זביני לא קשיא הא ראמר רוצה אני הא פדלא אמר רוצה אני: מתני'

ד"ה משלם מה שנסוכו. רגא מתרן לה לטעמיה נכלים שדרכן במה דברים אמורים במדדיק בתוך שדו והדבה ודדקה בתוך של חברו משלם כל מהן של חבירו משלם כל מה קביל עליה אלא נטירותא דגדיש: חטין וחיפן בשטורים. אע"פ שבתובו. כלומר בדבר שדרכו כגון מוריגים וכלי בקר אבל ארנקי שנותן לו רשות לחטין אינו משלם אלא שעורין דאמר ליה לא בגדיש לא מחייבי רבנן אע״פ שדקדקנו י בכל הני דלעיל שיהא משלם כל מה שבתוכו לרבנן כמו

לר' יהודה הני מילי היכא דהתני ומודים או היכא דקתני דברי הכל אבל הכא במה דברים אמורים התני ורבנן מילתייהו מפרשי ולאו אמילתא דרבי יהודה קיימי:

שאינו משלם אלא דמי שעורים.

במדליק בתוך שלו איירי דאי במדליק בתוך של חבירו שעורין והגדיש חטין למה לא ישלם חטין כיון דחזי להו ובסמוך מדמי להו נמי לנותן דינר זהב לחשה ופשעה בו משמע דהיינו מדליק בתוך שלו והלכה

בתוך של חברו: לרבי יהודה דמחייב על נוקי ממון באש בו'. לרבנן נמי הוה מצי למימר דעשו תקנה בבירה בכל דבר ובגדיש במוריגין אלא רבותא אשמועי׳ דלרבי יהודה אפי׳ ארנקי

בגדים עשו תקנת נגול: עשן תקנת נגול במסור או לא. כתב רב חלפס כגון שיש עדים שמסרו ואיבד ממונו ואין יודעין כמה תיקו וכל תיקו דממונא לקולא ובשם רב החי גחון כתוב שישבע ויטול מחלה שכל חיקו דממונא חולקין ואין נראה לר"י לחייב כלל משום תיקו ור"ת מפרש דהך בעיא כשהמוסר מכחיש את הנמסר דומיא דנגול בשבועות דגולן מכחישו אבל אם המוסר עלמו אינו יודע כמה ישבע נמסר כמה הפסיד ויטול ולר"י נראה דהך בעיא אפילו אין המוסר יודע דומיא דתקנת נגזל באשו שאין המבעיר יודע כמה הפסיד הניזק

àr (à: מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא או לא. אפילו יש עדים שהיה בו מרגניתה מבעיה ליה דשמה לה אבעי ליה לאסוקי אדעתיה להאי ולא אמרינן מאי הוה ליה גביה דאוקיה כיון דלא רגילי אינשי

דמבעי ליה במסור אי עשו תקנתא

דפעמים שאומר כן דירא שאם היתה יודעת שהוא של זהב לא היתה

לאנוחי כלל ולא דמי לדינר זהב דלעיל דאבעי לה לאסוקי אדעתא טפי

שומרתו ולא דמי נמי לארנקי בגדיש דרגילין טפי דמנחי מרגניתא בכספתא ואין לפרש דלענין שבועה מבעיא ליה אי עשו חקנח נגול ויהא נאמן לומר שהיה בו מרגניתא דא"כ מה היה אומר לרב אשי לאו היינו מתני' מה ענין זה למשנחינו:

בין גולן לחמסן בלישנא דקרא אין חילוק ביניהם והכא קבעי מה בין גולן דרבנן לחמסן דרבנן דחניא בפ׳ זה בורר (סנהדרין דף כם:) הוסיפו עליהם הגזלנים והחמסלים ומפרש גזלן לא יהיב דמי ובמליאת חרש שוטה וקטן כדמוקי ליה התם דאין פסול מן החורה אלא משום דרכי שלום: המה יהיב דמי. וכשלא אמר רולה אני כדמפרש אבל מן התורה אינו פסול אלא היכא דלא יהיב דמי אבל היכא דיהיב דמי כשר אע"ג דלא אמר רולה אני אע"פ שעובר על לאו דלא תחמוד הא אמרי' בפרק שנים אוחזין (ב"מ דף ה: ושם ד״ה גלא) לא תחמוד לאינשי בלא דמי משמע להו וההיא דסוף מכילחין (דף קיט.) דמייחי מחמס בני יהודה דאפילו היכא דיהיב דמי הוה כאלו נוטל נשמחו לאו דרשה גמורה היא אלא אסמכתא בעלמא דחמסן דקרא היינו גזלן דלא יהיב דמי וא״ת כיון דחמסן דיהיב דמי פסול מדרבנן א״כ כי אמרי׳ בפ׳ שנים אוחזין (ב״מ ד׳ ה: ושם ד״ה בנא) אלא הא דאמר רב הונא משביעים אותו שבועה שאינה ברשותו נימא מיגו דחשיד כו׳ ומשני מורה ואומר דמי קיהיבנא מ״מ מה חירץ בכך אם הוא מעכב הפקדון בידו ורוצה ליפטר בדמים בעל כרחו של בעלים הרי הוא חמסן ופסול לשבועה מדרבנן ואכמי נימא מיגו דחשיד כו' וי"ל דמ"מ בגולן דאורייתא אין להוכיח שלא יהא חשוד אשבועתו ועוד דחמסן דרבנן כשר הוא ואינו פסול עד שיכריזו עליו כדאמר בפ׳ זה בורר (סנהדרין ד׳ כו:) ואפילו אם הוא ידוע שנעשה חמסן בענין זה שמא לא ראו חכמים לפוסלו בכך וגם לא להכריז אלא דוקא כי שקיל וחטיף בזרוע בעל כרחייהו דבעלים והמקשה דקא פריך נימא מיגו דחשיד כו' אע"ג דהא ודאי קים לן דגזלן דרבנן בעי הכרזה ואינו נפסל עד אחר הכרזה כל עיקר לא הביא דברי רב הונא אלא משום דמקשה והא קעבר בלא תחמוד א"נ הכי מקשה כיון שפטר עלמו במה שטען נגנבו או נאבדו ואינו משלם דמים אלא לפי שאינו רוצה לישבע ואם היה פוטרו מן השבועה לא היה משלם כלום א"כ נימא מיגו כו' ומשני מורה ואומר כו׳ וגם אם היה פוטרו מן השבועה שמא כמו כן היה משלם דמים לפי שמעכב הפקדון בידו ולהכי לא חשיד אממונא: פסולה

לרברביא אלא כמי שניתז ש בריה דרב אויא לרב אשי מה בין גולן לחמסן א״ל גולן לא יהיב דמי חמסן יהיב דמי. אי יהיב דמי חמסן קרית ליה, והאמר רב הונא תליוה וזבין זביניה זביני. לא קשיא הא דאמר דלא אמר רוצה אני. פי׳ אע״ג דיהיב דמי כיון דבעל כרחיה שקיל ולא אמר הנגול רוצה אני חמסן קרית ליה.

נ"מ הל' יב ופ"ז מהל' חובל ומזיק הלכה יו סמג עשין סט וסי ע טוש"ע ח"מ סי חיח סעי יג וסי ל סעי ז וסי שפח :סעי׳ א ספיי מ. ע ר מייי פייו מהלי חובל ומזיק הלי ז סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי שפו

עין משפמ

נר מצוה

םו א מיי׳ פי״ד מהל׳ נ״ח

מום"ט ח"מ מים מטר׳

.. סו ב מיי׳ שם טוש״ע שם

: סעי׳ טו

בה גד טוש"ע ח"מ סי' רלא סעי' ד:

ממ ה מיי׳ פי״ד מהל׳

הל' יא סמג עשין סט

ע פום ע ז ני ט שפו מעי׳ א: עא ז מיי׳ שם פ״ח הל׳ ז

סמג שם טוש"ע ח"מ סי׳ שפח סעי׳ ז [רב אלפס במקומו ועוד בפ׳ י׳ דף ממן: עב ח טיכ מיי שם פ״ז הל' יח סמג שם

טוש"ע שם סעי א: טוש"ע שם סעי" ע. עג ל מיי פ"י מהל' עדות הל' ד ופ"י מהל' מכיר' הל' ה סמג לאון ריד טוש"ע ח"מ סיי לד ריד טוש"ע ח"מ סי םעי' יג וסי' רה סעי' ח: עד מ מיי׳ פ״א מהל׳ גזילה הלכה ג סמג לאוין קפו טוש"ע ח"מ סי

שנט סער ז: שה ג מיי׳ פ״י מהל׳ מכירה הלכה א סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי

עם פני פוט על מי מי מי מי מי מי מהלי עדות שיי מהלי עדות הלכה ד סמג לאוין ריט טוש"ע ח"מ סי׳ לד סעי׳

גליון הש"ם

גמ' עשו תקנת נגול במסור. עיין לעיל דף נד ע"ל תוס' ד"ה חמור. ולקמן ע"ב תוס' ד"ה ילאו שטרות:

מוסף רש"י

תלוה וזבין. מי שמלו אומו או עשו לו יסורין עד שמכר וקיבל הדמים ואמר רולה אני, זביניה זביני. ולא יוכל לחזור צו (רשב"ם .(:m n"n